

Крайова - Манастир "Гура Мотрулуй"

Descriere

Манастирът Мракония (по-старо название Мръкуня)

Descriere

Разположен в близост до град Оршо̀ва, манастирът Мракония според някои води началото от 11 в., от времето на воеводите и Глад и Охтум. В историческите извори се появява преди края на 14 в. През 1453 г., в резултат на турските набези, монасите са принудени да го напуснат. Между 1521-1523 г., банът (управителят) на Северин, Никола Гърлищяну, жена му, Анка, и тяхната дъщеря Ирина, съпругата на бана Юбул и тяхната дъщеря Наста, обновяват манастира. Наскоро след това отново е разрушен при многобройните турско-татарски нашествия. Между 1658-1665 г., наново е обновен от монаси, подкрепени от местните жители. По време на турско-австрийските войни между 1670-1682 г. понася множество щети (през 1682 г. бил подпален от мартоло̀си). През 1690 г. има свидетелства за насилствени опити за "обръщане" на монасите в католическата вяра. През 1715 г. турски разбойници убиват почти всички монаси (спасява се само един). През 1738 г. е изгорен от австрийските войски, а през 1788 г. е опустошен от турците. През 1934 г., благодарение на усилията на епископа на Карансебеш, Василе Лазареску, и на протоиерей Йосиф Къмпияну от Оршо̀ва, е построена нова кръстовидна църква от печена тухла с ламаринен покрив, която обаче дълго време остава незавършена. През първите две десетилетия на комунистическия режим се използва като обикновен енорийски храм. През 1968 г., в резултат на работата по водноелектрическата централа на Желязната порта I, старата църква остава под водите на река Дунав. Сегашният манастир е построен след 1989 г. на ново място и от 2007 г. монашеският живот в него е възстановен

Harta

Манастирът „Св. Анна”

Descriere

Той е основан от журналиста Памфил Шейкару (1894-1980 г.) в периода 1936-1939 г., по проект на букурещкия архитект Щефан Петернели. Поради известни недоразумения между ктитора и епископ Василе Лазареску (по-късно митрополит на Банат), освещаването на бъдещия женски манастир с храмов празник "Св. Анна" (на името на майката на ктитора) е отложено. Избухването на Втората световна война и след това налагането на комунистическия режим води до това манастирът да остане неосветен до 2 декември 1990 г. През 1993-1997 г. манастирът е възобновен. В архитектурно отношение наподобява старите румънски дървени църкви, като модернизацията е извършена в традиционния битов (рустикален) стил. Архитектурната форма наподобява буквата "П", в центъра на която се намира църквата – кръстовидна, с централен купол. От двете ѝ страни са разположени килии, които заедно с църквата оформят вътрешен двор. През 70-те години на 20 в., стенописите са замазани с вар, като днес са запазени в оригиналния си вид само в кулата. Иконостасът е от липово дърво (преместен през 1947 г. в манастира на Тимошени, община Шаг, окръг Тимиш), както и останалите дърворезби (включително дървените кръстове, унищожени от комунистите в годините 1960-1965 г.), са дело на братята Попа от Букурещ.

Harta

Манастирът Водица

Descriere

Това е една от първите монашески обители, издигнати в румънските земи и първата, основана от св. Никодим Тисмански на север от Дунава. Манастирът е изграден върху руините на друг, по-стар, вероятно от времето на Литовой (починал през 1273 г.). Актът за неговото основаване датира от 1374 г. Предполага се обаче, че около 1369 г. вече е съществувал. Според други сведения, строежът започва през пролетта или лятото на 1370 г., а зографията се извършва през 1371 г. или през 1372 г. За строежа са допринесли както владетелят на Влашко, Влайку Вода (1364-1377 г.), така и сръбският княз Лазар (1371-1389 г.). За известно време тук пребивавал исв. Никодим Тисмански. В някакъв период манастирите Водица и Тисмана се управляват от една игуменка. В резултат на политическите условия Водица имала бурна история. Неговото ръзположение в близост до унгарското католическо кралство Банат, води до неколkokратното му завладяне от унгарците. Светата обител често страдала както от тези нашествия, така и от католическата пропаганда. За последен път е спомената в хрисовула на Раду Красивия от 10 юли 1464 г. В началото на 16 в. Водица е ограбена, изгорена и разрушена от турците. Между 1662-1667 г. няколко манастирски братя отиват да търсят помощ от Русия. В началото на 18 в. монасите от Тисмана започват да възстановяват обителта, но поради честите войни между австрийци и турци тя е окончателно разрушена. След 1990 г., с усилията на игумена Никодим Николаеску, по-късно епископ на Северин и Стрехая, манастирът е възстановен, като приема за свой храмов празник св. Антоний Велики, чието име вероятно е носил още по времето на св. Никодим. Църквата е построена от дърво, в характерния за Марамуреш стил и е осветена през 2001 г.

Harta

Манастирът Бая де Арама

Descriere

не Според преданието, манастирът е построен от Милко Бъяшул, ватаф на местните миньори, по настояване и с помощта на управителя Константин Брънковяну и с подкрепата на Корня Бръилою, велик бан на Олтения. Строежът на църквата започва на 22 май 1699 г. и е завършена само за една година (1700 г.). Въпреки това, поради забавяне на изографисването и недостига на пари, църквата е осветена едва на 7 май 1703 г. Предполага се, че на това място е имало по-стар манастир, който бил възстановен. Скитът Бая де Арама (понякога в някои документи е посочван като манастир), преди 1718 г., бил метох на Хилендарския светогорски манастир (вероятно дарен от Милко Бъяшул, по народност сърбин). Мъжкия манастир Бая де Арама остава в историята и с включването си в революцията от 1848 г., когато игуменът Герасим, управлявал манастира от 1832 г., е твърд поддръжник на пашоптисткото движение. След одържавяването на поземлената собственост на метосите през 1863 г. манастирът е превърнат в енорийска църква. Той е възстановен през 2008 г. като женски манастир. От стария манастирски комплекс е запазена само църквата, както и следи от външната стена на манастира, вероятно издигната в края на 18 в. Иконописта е дело на зографите Нягое и Партений (последният бил йеромонах в Тисмана). И днес виждаме лицата на ктиторите: Милко Бъяшул, Мара, неговата съпруга, техните четирима синове (Милко, Георге, Николчя и Семен) и семейството на великия бан Корня Бръилою: съпругата му Станка и техните двама синове Барбу и Константин. Всички те са изобразени по стените на църквата, заедно с управителя Константин Брънковяну.

Harta

Манастирът Чернец

Descriere

Дълги години село Чернец е причина за недоразумения – болярите Бузеци (и не само те), манастирите на Говора и Тисмана, а по-късно Козия, си оспорват правото върху селото. Докато игумените и болярите търсят правата си при бана на Крайова, владетелят Михнеа Водъ (1658-1659 г.) започва строителство на нов манастир в Чернец. Работата продължил Григоре Гика (1660-1664 г.), като манастирът е завършен преди 9 ноември 1662 г. През 1663 г. манастирът Чернец е метох на манастира Тимана. По време на царуването на владетелите Шербан Кантакузин (1678-1688 г.) и Константин Брънковяну (1688-1714 г.), манастирът Тимана (чийто метох е Чернец), Говора и Козия се опитват да придобият власт над село Чернец. Въпреки че на 22 октомври 1702 г. спорът между трите манастира приключил и достигнали до споразумение, братството на манастира Чернец не получило спокойствие, главно поради желанието на Тисмана да удържи приходите, получени от мехединския манастир. Така, на 25 май 1714 г., владетелят Стефан Кантаузин (1714-1716 г.) позволява на игумена на Тисмана „да изкара свещеника Стойка от владетелската църква на Чернец“, защото не бил платил финансовите си задължения. На 18 април 1716 г. епископът на Ръмник, Дамаскин, поискал от манастира Чернец да плати дълга си, като свещениците били заплашени с низвержение. Противопоставянето продължило и през 18 в. По този повод, на 13 юни 1752 г., Великият бан Барбу Вакареску, провел задълбочено разследване относно собствеността на имотите Балта Верде и Батоци на манастира Чернец. Това е последният път, когато се прави препратка към манастира Чернец, след което в изворите се споменава само за църквата в Чернец. Основната причина за премахването на монашеската обител е липсата на сигурни приходи, които да позволят оцеляването му. Църквата е възстановена в периода 1784-1794 г. През 2005 г. обителта е възстановена като девически манастир, а през 2007 г. започват нови строителните работи.

Harta

Манастирът Стрехая

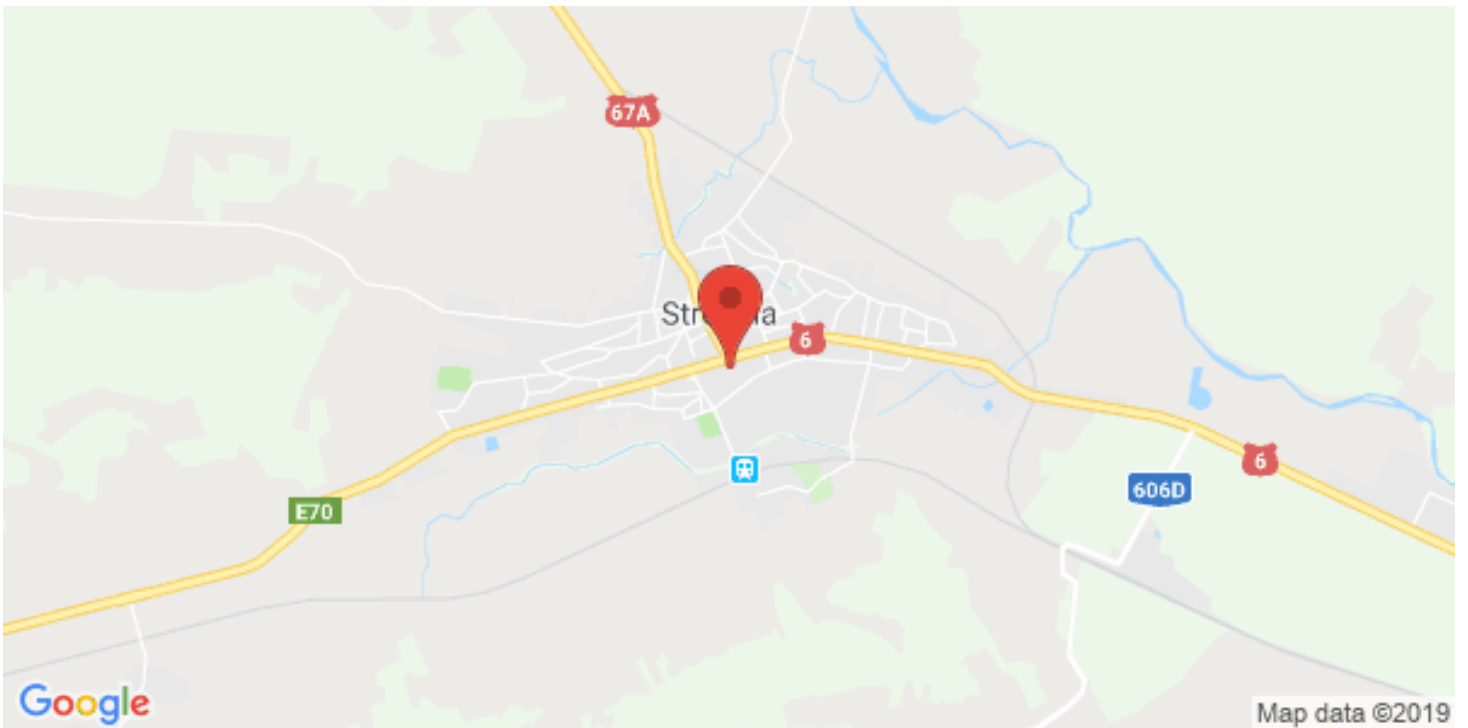
Descriere

Църквата на манастира Стрехая, противно на общото правило, което изисква църквите да бъдат насочени с олтара на изток, е ориентирана 42 градуса на юг. Този факт изглежда се дължи или на грешка в дизайна, или е умишлено изградена така. След реставрацията, извършена през 1963 г. било установено, че феодалната къща и църквата принадлежали към различни етапи на строителство, като къщата е била датирана през първата половина на 16 в., в славата на епохата на Крайовските боляри, а църквата, заедно с подсилената странична стена, с килиите и други манастирските сгради, е от времето на управлението на Матей Басараб, и по-специално около 1645 г. Установено е също, че нито къщата, нито църквата, нито другите сгради са предшествани от предишна строителна фаза. В началото на 16-ти в., вероятно през 1510 г., в Стрехая е изградена резиденция на банство Олтения, документално засвидетелствано от времето на Влад Монах, с документ от 16 май 1589 г. През 17-ти в. владетелят Матей Басараб възстановява къщата (издигната преди повече от един век), изгражда на същото място църква, килии, допълнителни постройки и защитна стена. Относно причините, които подтикнали Матей Басараб да преустрои в манастир сградата, първоначално замислената като типична владетелска резиденция, повечето историци са на мнение, че той следвал примера на Василе Лупу, владетел Молдова, който около 1640 г., преустроил в манастир крепостта Нямц за да не се наляга да я събаря, както искали турците. Вероятно по сходни причини и Матей Басараб предпочел да превърне тази резиденция в манастир, вместо да я събори. При необходимост манастирът може да служи и за отбранителна крепост. През втората половина на 17-ти в. е добавен притвор и също така е разширена и къщата. През 1693 г., игуменът Силвестър издига оградна стена от камък. Между 1716-1718 г. австрийците (които тогава са във война с турците) изграждат на разстояние, вариращо между 10 и 50 м около манастира, петоъгълно укрепление от пръст и изкоп, с полукръгли бастиони по ъглите. Важен етап от историята на манастира Стрехая е втората половина на 17 в., когато владетелят Григоре Гика (февруари 1672 г. – ноември 1673 г.) учредява третата епископия във Влашко, която има кратко съществуване от около шест години (1673-1679 г.). Тя е управлявана от един единствен епископ, Даниил. Манастирът Стрехая нямал спокоен живот. Турци, австрийци, и накрая отново турци многократно пречат на

спокойствието на монашеската обител. През 1821 г., на път за Букурещ, Тудор Владимиреску влязъл в манастира Стрехая, както по-рано направил в Тисмана и Гура Мотрулуй, и го превърнал отбранителна крепост. Участието на монашеската обител в революцията на 1821 г., изглежда имало негативни последици за монасите тук, които, поради страх от отмъщение, вероятно са напуснали манастира. 118 години по-късно в обителта е извършен основен вътрешен и външен ремонт. Наново са изградени всички килии, къщи, кладенец, конюшни и покриви. През 1846 г. обзавеждането, църквата и постройките са в плачевно състояние. Монашеският живот престава през 1864 г., с прилагане на Закона за одържавяването на манастирите, когато древният манастир Стрехая се превръща в обикновена енорийска църква. През 1925 г. обителта е ограбена от крадци, които откраднали почти всичко. След установяване на комунистическия режим, манастирът продължава да търпи страдания – през 1957 г., богослужението било забранено. Въпреки това през същата година (1957 г.) са започнати ремонтни дейности. До 1990 г. манастирът е музей. Едва след премахването на комунистическия режим, древната собственост на Крайовските боляри отново става монашеска обител. Манастирът Стрехая е част от категорията на укрепените манастири, със силни отбранителни стени. Заобиколена е от четири страни със стени с правоъгълна форма, в средата на които се намира църквата. Входът на манастира се намира под една кула, която мълчаливо наблюдава посетителите. От дясната страна се намират монашеските килии, а отляво наблюдателната кула. Църквата може да се счита за едно от последните оригинални художествени творения на мунтянската школа от 17-ти в. Има три части: олтар, наос и пронаос, към които се добавя и притворът, изграден по времето на Константин Брънковяну (1693 г.). Разграничават се два стенописни слоя. Първият, може би оригиналният, е много чист, а вторият изглежда наподобява старата иконография с разлики в размерите и нюансите. Вероятно датира от 1826 г. От лявата страна на наоса са портретите на Матей Басараб и г-жа Елена, а в отдясно от врата са изобразени ктиторите Барбу Крайовеску и "Жупан Първу бив вел Ворник". Фигурите на благодетелите на светата обител са изобразени и в пронаоса.

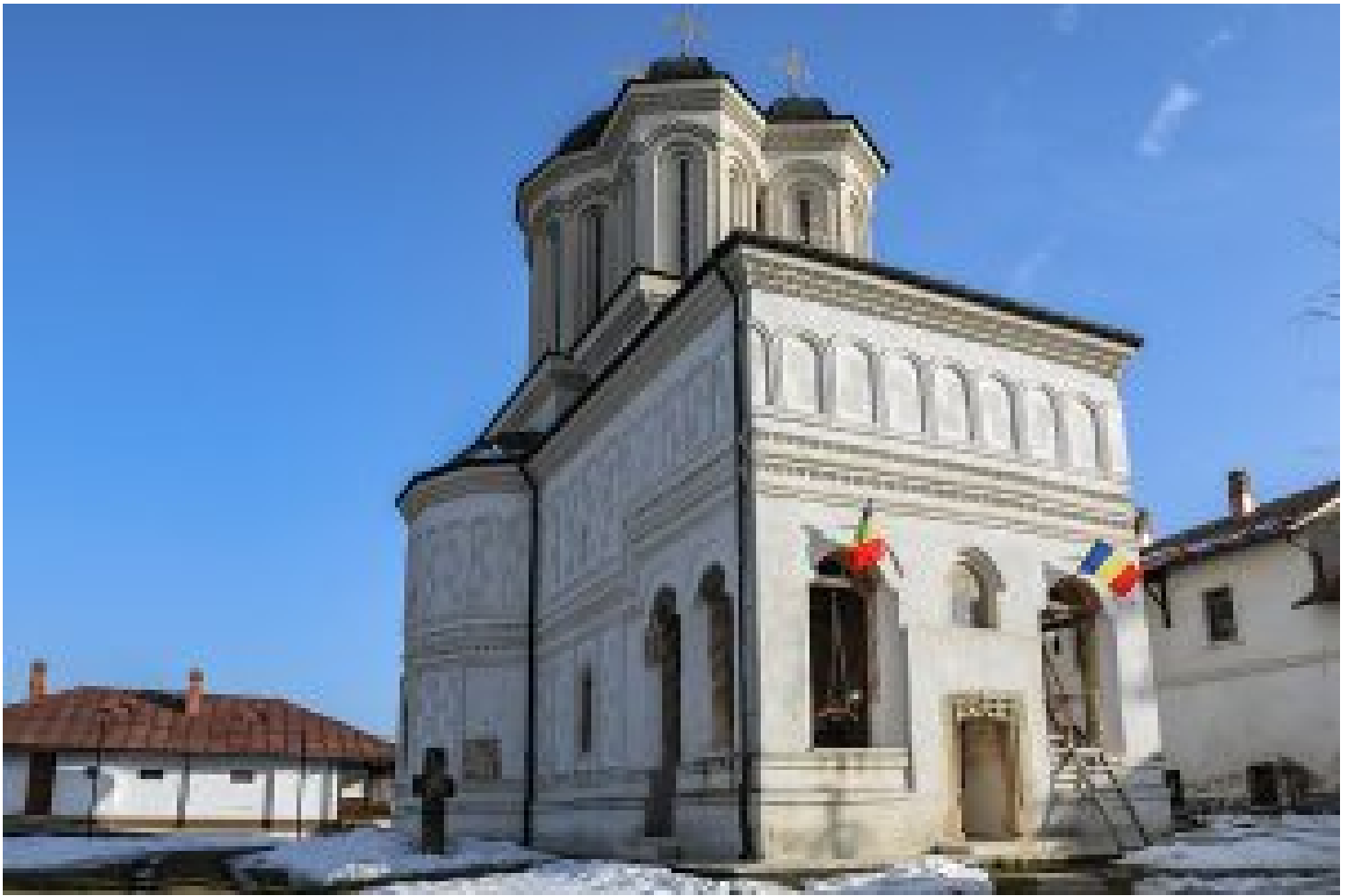
Harta

Манастирът Гура Мотрулуй

Descriere

Традицията приписва на св. Никодим Тисмански основаването и на този манастир, който е известен днес като Гура Мотрулуй. На същото място Харват Логофътул издигнал манастир още преди 15 януари 1515 г. С течение на времето обителта се срутила и изчезнала, така че сегашната църква на манастира е построена по времето на Матей Басараб, през 1653 г., от Преда Брънковяну, дядо на воеводата Константин Брънковяну, вероятно върху руините на стария храм. Църквата обаче не била завършена, тъй като изписването било направено чак през 1702-1705 г., по времето на Константин Брънковяну. През 18 в. манастирът преживява период на упадък. Турците продължават да нанасят щети на светата обител – грабителските набези от юг (особено между 1719-1738 г., когато Олтения е Хабсбургско владение) често достигат манастира. Дори и след 1738 г., манастирът не се ползва от твърде голяма сигурност, защото според документ от 12 ноември 1792 г. той е оставил на съхранение документите на имотите си в манастира Хурези. Няколко земетресения, пожари и участието в революцията от 1821 г. още повече разрушават обителта. Между 1832-1858 г., игумен на манастира бил ученият архимандрит Евфросин Потека. След одържавяването на манастирските имения (1863 г.), манастирът на Гура Мотрулуй става обикновен енорийски храм в енорията Гура Мотрулуй. През 1892 г., пожар унищожава голяма част от иконостаса (от позлатена липа). След няколко ремонта, през 1943 г. обителта отново отваря врати като девически манастир. В 1960, в резултат на прилагането на декрет No. 410/1958, почти всички монахини са прогонени. Въпреки това, в периода 1981-1989 г., Митрополия Олтения извършва редица ремонтни дейности. През 1990 г., светата обител е възстановена, този път като мъжки манастир

Harta

